

Kartverket
Postboks 600 Sentrum
3507 HØNEFOSS

Deres ref.
07/01501-92

Vår ref.
24/1923-6/LLH

Dato
04.06.2025

Alstahaug kommune - navnesak 2024/296 - Mindland/Mindlandet - tilråding

Kartverket har, etter ønske fra Mindland historielag, reist navnesak på øynavnet *Mindland(et)*. Navnet skal også tas i bruk igjen som poststedsnavn (det var i bruk som poststedsnavn fra 1909 til 1997 i formen *Mindland*). Historielaget ønsker at både øynavnet og poststedsnavnet skal skrives i ubestemt form.

Alstahaug kommune har gjennomført høringsrunde i saken, og har sendt de innkomne høringsuttalelsene til Språkrådet. Det har kommet en grundig uttalelse fra Mindland historielag, som også tok opp saken, som ønsker skrivemåten *Mindland*. Dessuten har Mindland grunneierlag, Mindland småbåtforening, Mindland bondelag, Områdeutvalget for Mindland og Mindland grendelag signert likelydende uttalelser der de støtter historielagets syn.

Av uttaleopplysninger finner vi bestemt form i *Norske Gaardnavne* (NG). I en tidlig navneartikkel fra 1870 bruker Karl Rygh, som også redigerte nordlandsbindet av NG, skrivemåten «Mindlandet» som han vel må bygge på uttale. I Bustadnamnregisteret har ikke Mindland(et) oppgitt uttale, men i oppføringa for *Mindværet* bruker oppskriveren Alv Muri (1965) forma «Mindlandet». Ellers er det ikke registrert uttale av navnet i Herredsregisteret, Arkiv i Nordland eller Språkrådets registreringsverktøy.

Vi har gjort selvstendige undersøkelser og vært i kontakt med flere helgelendinger. De fleste oppgir enten bestemt form eller begge deler; dette inkluderer et lokalt ferjemannskap som skulle kjenne stedet godt og oppgir uttale i både bestemt og ubestemt form. Uttaleopplysningen i NG viser bestemt form, og ser en typologisk på stedsnavn, er det slående at så godt som alle øynavn (og for så vidt naturnavn generelt) i Nord-Norge har bestemt form, og da ville det vært veldig pussig om *Mindland(et)* er et unntak. Vi mener dermed at det er godtgjort at bestemt form er den «nedervde lokale uttalen» etter

stedsnavnlovens definisjon (§ 2 e) og definitivt i levende bruk, mens ubestemt form representerer en yngre uttale. Etter § 4, første ledd, skal skrivemåten av stedsnavn ta utgangspunkt i den nedervde lokale uttalen, og *Utfyllende regler om skrivemåten av norske stadnamn* (§ 2) spesifiserer at bruken av «bunden eller ubunden form skal som hovedregel rette seg etter den nedervde lokale uttalen». Dette taler for skrivemåten *Mindlandet*.

Det er viktig å holde uttaleopplysninger (og dermed «nedervd lokal uttale») fra skriftlig bruk av navnet, som er et separat forhold som også kan vurderes, men underordnet hovedregelen om å ta utgangspunkt i uttalen. Både Kartverket og historielaget har listet opp en rekke eksempler på bruk av navnet på kart og i andre kilder. Søk i Nasjonalbibliotekets nettbibliotek (jf. historielagets oversikt) viser klar overvekt av ubestemt form i skriftlige kilder. Ubestemt form dominerer klart i aviser, mens det er jevnere i bøker. Skrivemåten i bestemt form er derimot mest brukt på kart, og ikke minst den eneste registrerte i SSR. En må likevel si at begge skrivemåtene «har vore lenge i bruk, og er vel kjend[e] og innarbeidd[e]» (§ 4, andre ledd). Det er dermed ikke påkrevd å prioritere ubestemt form som den eneste brukte skrivemåten, for det er den bevislig ikke.

Til slutt skal lokalt ønske vurderes. Alle som har uttalt seg, ønsker en endring av skrivemåten til *Mindland*. Språkrådets fagråd for stedsnavn diskuterte saken i møte 19.05.2025 og kom frem til at dette likevel ikke kan overstyre hovedprinsippet om å følge nedarvet lokal uttale (stedsnavnlovens § 4, første ledd), når det heller ikke er en helt entydig skriftlig tradisjon for en annen form (§ 4, annet ledd). Ikke minst er den eksisterende skrivemåten i offisiell bruk i bestemt form. Det er også et poeng at *Mindland* i ubestemt form blir veldig avstikkende fra alle andre øynavn i regionen.

Vi tilrår derfor at skrivemåten **Mindlandet** opprettholdes.

Vennlig hilsen

Ivar Berg
navnekonsulent

Daniel Gusfre Ims
avdelingsdirektør

Line Lysaker Heinesen
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrifter.

Mottakere:

Kartverket	Postboks 600 Sentrum	3507	HØNEFOSS
------------	-------------------------	------	----------

Kopi til:
Ivar Berg